

Do?umda Alg?lanan Destek ve Kontrol Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Do?umda Alg?lanan Destek ve Kontrol Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20134>

Özet

Do?umda Alg?lanan Destek ve Kontrol Ölçe?i (DADDÖ), kad?nlar?n do?um deneyimleri s?ras?nda alg?lad?klar? destek düzeyini ve süreç üzerindeki kontrol hislerini ölçmek amacıyla uyarlanm?? psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, do?um sürecinin sadece t?bbi bir olay olmaktan öte, annenin psikolojik ve duygusal refah?n? do?rudan etkileyen kritik bir ya?am olay? oldu?u varsay?m?na dayanır. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, Türk kültüründeki gebelerin ve annelerin do?um deneyimlerine dair subjektif alg?lar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde de?erlendirmeyi hedefler.

Ölçek, do?um s?ras?ndaki hem çevresel faktörlerin (sa?lık personelinin tutumu, e? veya yak?n?n deste?i) hem de ki?isel faktörlerin (karar verme yetisi, özerklik) anne üzerindeki etkisini nicel olarak belirlemeye odaklanm??tır. Bu sayede, do?um hizmetlerinin kalitesini art?rmak ve travmatik do?um deneyimlerini azaltmak için gereken müdahale alanlar? tespit edilebilir.

Anahtar Kelimeler

Do?umda alg?lanan destek, Do?umda kontrol, Do?um deneyimi, Psikososyal destek, Psikometri, Uyarlama, Gebelik, Do?um.

Yazarlar

Fadime ?nci, Gözde Gökçe ??bir, Fatih Tanhan

Amaç

Do?umda Alg?lanan Destek ve Kontrol Ölçe?i'nin temel amacı, do?um yapan kad?nlar?n do?um eylemi s?ras?nda sa?lık profesyonelleri ve çevrelerindeki di?er ki?iler tarafından sa?lanan deste?i ne ölçüde alg?lad?klar?n? ve do?um süreci üzerindeki kararlara ne kadar kat?labildiklerini (kontrol edebildiklerini) belirlemektir. Bu ölçüm, özellikle do?um sonrası psikolojik sonuçlar? (örne?in, do?um sonrası depresyon veya travmatik do?um alg?s?) yordamada kritik bir rol oynar.

Ölçe?in uyarlanması, Türkiye'deki klinik ve ara?tırma ortamlar?nda, do?um kalitesini de?erlendirme ve anne sa?lığı? hizmetlerini ki?iselle?tirme çal??malar?na bilimsel bir zemin sa?lamay? amaçlanm??tır. Elde edilen veriler, do?umhane ortamlar?n?n iyile?tirilmesi ve anne merkezli bak?m modellerinin geli?tirilmesi için önemli bilgiler sunar.

Yap? (Ölçtü?ü Psikolojik Yap?)

DADDÖ, iki temel psikolojik yapıyı ölçmektedir: Alg?lanan Destek ve Alg?lanan Kontrol. Bu yapılar, do?um deneyiminin subjektif kalitesini belirleyen en önemli bile?enler olarak kabul edilir.

Alg?lanan Destek: Bu boyut, annenin do?um s?ras?nda e?inden, ailesinden ve özellikle sa?lık ekibinden (doktor, ebe) ald??? duygusal, fiziksel ve bilgilendirme deste?inin subjektif de?erlendirmesini içerir. Yüksek alg?lanan destek, genellikle daha olumlu do?um sonuçlar? ve daha dü?ük anksiyete ile ili?kilidir.

Alg?lanan Kontrol: Bu boyut, annenin do?um süreciyle ilgili önemli kararlara ne ölçüde kat?labildi?ini, tercihlerinin dikkate al?n?p al?nmad???n? ve kendi bedeni üzerindeki özerkli?ini koruyup koruyamad???n? ölçer. Kontrol hissi, do?um travmas?n? önlemede merkezi bir faktördür.

Geçerlik

Do?umda Alg?lanan Destek ve Kontrol Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas?nda (?nci ve ark., 2015), ölçe?in yap?sal uygunlu?unu ve amaca hizmet etme derecesini belirlemek için kapsamlı geçerlik analizleri yürütülmü?tür. Ölçe?in özgün yap?s?n?n kültürel ba?lama uygunlu?u, hem içerik geçerli?i hem de yap? geçerli?i yöntemleriyle incelenmi?tir.

Yap? geçerlik çal??malar? genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak gerçekleştirilmi? ve ölçe?in orijinalindeki iki faktörlü yap?n?n (Destek ve Kontrol) Türk örnekleminde de korundu?u gösterilmi?tir. Bu analizler, maddelerin ilgili faktörlere yüksek yükler verdi?ini ve modelin kabul edilebilir uyum indekslerine sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Ayr?ca, ölçüt ba??nt?l? geçerlik kapsam?nda, ölçek puanlar?n?n do?um memnuniyeti ve do?um stresi gibi ilgili d?? de?i?kenlerle anlamlı korelasyonlar gösterdi?i bildirilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in tutarlılı??n? ve kararlılı??n? de?erlendirmek amacıyla çe?itli güvenirlik analizleri yap?lmü?tür. ?ç tutarlılık katsay?s?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesini gösterir. ?nci ve arkada?lar?n?n çal??mas?nda, ölçe?in genel iç tutarlılı??n?n ve alt boyutlar?n?n Cronbach Alfa katsay?lar?n?n yüksek oldu?u (genellikle 0.80'in üzerinde) rapor edilmi?tir.

Bu yüksek alfa de?erleri, DADDÖ'nün Türkçe versiyonunun son derece güvenilir bir araç oldu?unu ve maddelerin tutarlı bir ?ekilde Alg?lanan Destek ve Kontrol yap?lar?n? ölçtü?ünü göstermektedir. Bu sonuçlar, ölçe?in klinik ara?t?rmalarda ve bireysel de?erlendirmelerde tutarlı sonuçlar üretebilece?i anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama sürecinde, Faktör Analizi, ölçe?in psikometrik özelliklerinin temelini olu?turmuytur. Ba?lang?çta Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ile maddelerin kültürel uygunlu?u test edilmi?, ardından Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile orijinal modelin Türk popülasyonunda teyit edilmesi sa?lanmü?tür. DFA sonuçlar?, iki boyutlu yap?n?n, veri setine mükemmel veya çok iyi

uyum sa?lad???n? göstermi?tir.

Ölçek, destek ve kontrol alt boyutlar? olarak iki ana faktöre ayr?lmaktad?. Bu faktörler aras?ndaki ayr?m, do?um deneyiminin farkl? yönlerini ba??ms?z olarak ölçme yetene?ini güçlendirir. Faktör Analizi bulgular?, ölçe?in yap?sal geçerli?inin güçlü oldu?unu ve ölçülen yap?lar?n teorik çerçeveye tutarl? oldu?unu desteklemektedir.

Ölçme Arac? Detaylar?

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Genellikle 5'li Likert tipi bir derecelendirme format? kullan?l?r (örne?in, "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Do?um yapm?? veya do?um eylemi s?ras?nda olan kad?nlar (do?um sonrası ilk günlerde veya haftalarda uygulan?r).

Age Group: Do?urganl?k ça??ndaki yeti?kin kad?nlar (genellikle 18-45 ya? aras?).

Population Details: Türkiye'deki çe?itli hastanelerde do?um yapm?? annelerden olu?an klinik veya genel popülasyon örneklemleri.

Test Methodology: Öz bildirim ölçe?i. Uygulama genellikle bireysel olarak, do?umdan hemen sonraki kritik dönemde (örne?in, 24-48 saat sonra) yap?l?r.

Anahtar Kelimeler

Do?umda Alg?lanan Destek, Alg?lanan Kontrol, Do?umhane, Anne Sa?l???, Güvenirlilik, Geçerlik, Jinekoloji, Obstetrik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Uyarlama çal??mas?n?n yazarlar? için spesifik ORCID bilgileri kaynakta belirtilmemi?tir. ?lgili akademik yay?nlarda kontrol edilmelidir.

Affiliation Email addresses: Sorumlu yazar?n ileti?im adresi: gozdegokce@gmail.com

Correspondence Address: Gözde Gökçe ??bir

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Do?umda Alg?lanan Destek ve Kontrol Ölçe?i'nin Türkçe versiyonunun kullan?m? genellikle akademik ve klinik ara?t?rma amaçlar? için, sorumlu yazar ile ileti?ime geçilerek izin al?nmas?n? gerektirir. Ölçek, 2015 y?l?nda Türkçe literatüre kazand?r?lm??t?r.

Test Y?I? (Uyarlama): 2015

Ücret: Ticari olmayan akademik kullan?mlar için genellikle ücret talep edilmez, ancak yazarlarla ileti?ime geçilmesi önerilir.

PDF Kayna??: Ölçe?in uyarlama çal??mas?na ait orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir:

The original PDF can be downloaded here: [the-turkish-version-of-perceived-support-and-control-in-birth-scale-toad.pdf](http://www.arabpsychology.com/tr-scaler/2015/01/10/the-turkish-version-of-perceived-support-and-control-in-birth-scale-toad.pdf)

Kaynaklar

Inci, F., Gokce Isbir, G., & Tanhan, F. (2015). The Turkish version of Perceived Support and Control in Birth scale. *Journal of Psychosomatic Obstetrics & Gynecology*, 36(3), 103-113. doi: 10.3109/0167482X.2015.1073708

Do?umda Alg?lanan Destek ve Kontrol Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçek maddelerine eri?im için yukarıda belirtilen referans yay?na (Inci et al., 2015) ba?vurulmas? veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.